СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Гергана Костадинова Гозанска

Юридически факултет на

Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“

член на научното жури съгласно Заповед № РД 09-44/27.04.2022 г. на Директора на Института за държавата и правото при Българска академия на науките за назначаване на научно жури за провеждане на защита на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ по научната специалност „Международно право и международни отношения“ в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6. Право

на

Георги Тихомиров Бакьов

на тема „Договорната правоспособност като елемент от правосубектността на универсалните международни организации“

I . Кратки биографични данни

Георги Тихомиров Бакьов е магистър по право от Нов български университет. От 2019 г. до сега е Изпълнителен директор на Института по международно право – София. Зачислен е, като докторант към Института за държавата и правото от януари 2019 г. и е отчислен с право на защита на 08.03.2022 г.

II. Общо описание на представения дисертационен труд

Представен е дисертационен труд в обем от 350 страници, включително списък на използваните съкращения и библиография. Дисертацията е структурирана в увод, три глави, заключение и библиография. Научният апарат обхваща 693 бележки под линия. Библиографската справка на използваната и цитирана литература съдържа общо 93 заглавия /44 монографии и 49 статии и студии/ на кирилица и 264 заглавия /142 монографии и 122 статии и студии/ на латиница, 106 нормативни и международни актове, както и 33 източника на съдебна практика.

Дисертационният труд има за предмет на изследване съществуващите международноправни подходи към юридическата личност и релацията на институтите за договорна правоспособност-правосубектност на универсалните международни организации.

В увода докторантът ясно дефинира предмета на изследването. Очертани са обекта, целите и методите на изследването. Основната теза, подложена на апробиране е: „международните организации са вторичен субект на международното публично право, но договорната им правоспособност произтича от общото международно право, а не изрично по волята на държавите-членки, позитивирана в конститутивни актове на международните организации“ /с. 16/.

Глава Първа, озаглавена „Въпроси на правосубектността на международните организации“ е структурирана в четири раздела. Тя логично започва с Раздел 1 относно „Международноправният статут на международните организации“. Проследена е „Правосубектността на международните организации“ /Раздел 2/, „Правоспособността и компетентността на международните организации“ /Раздел 3/ и „Делегацията на компетентност към международните организации“ /Раздел 4/.

Разгледан е произходът на понятието за „международна организация“, неговата концептуализация и са изследвани основните характеристики на международната персоналност, нейното вътрешно и външно измерение. Изключително сполучливо след представянето на обективните критерии, на които следва да отговаря едно формирование, за да се счита за международна организация, авторът посочва и изключения, а именно примери за организации, в които липсва договорна основа за създаването им /с. 31-32/. Подробно са изброени функциите, целите и задачите на международните организации. Прецизен анализ е направен на понятието за правосубектност на международните организации според международното и вътрешното право, както и на нейните особености.

Направената диференциация на понятията „правосубектност“ и „субект на правото“ /с. 51-54/, позволява ясно да бъдат посочени особеностите на международната правосубектност на международните организации и да бъде анализирана относимата съдебна практика. В допълнение на това са разгледани и формулировките за правосубектност на редица международни организации, съобразно техните учредителни актове, което е безспорен принос на автора. Тази задълбоченост на изследването води до обоснованият извод, че „самостоятелната воля е елемент от задължителния характер за правосубектността на международната организация, независимо от юридическия й източник“ /с. 81/.

В Раздел 3. подробно е разгледано понятието „правоспособност“ според общото учение за правото и традиционната международноправна теория и е предложена дефиниция на правоспособност /с. 87-88/. Направено е сполучливо

отграничение на понятията „правоспособност“, „компетентност“ и „функции“ на международните организации и теоретичен разбор на компетенциите на международните организации /с. 92/.

Раздел 4 проследява делегацията според политическата теория и теорията на международното право, както и връзката на държавата с международната организация. В пар. 4.3. се включва делегацията чрез учредителен акт и делегацията чрез нарочен международен договор, като са посочени примери за всяка от тях.

Глава Втора е озаглавена „Договорна правоспособност на международните организации. Теоретични и практически проблеми“. Разгледани са в логическа връзка договорната правоспособност на международните организации, като самостоятелен правен институт, действителността на договорите на международните организации, както и участието им като трета страна в договорни отношения и е направено сравнение на договорната правоспособност на други корпоративно устроени международни формирования.

Раздел 1 е с фокус практическото и теоретично значение на договорната правоспособност, като елемент от правосубектността на международните организации – за правото на международните организации и за правото на международните договори. Последователно са разгледани теорията на обективната персоналност на международните организации, субективната и функционалистическата теория. Споделям направеният извод, че „конвенцията оставя отворен въпроса за договорната правоспособност – дали е с оригинерен или деривативен характер“ /с. 125/, както и обобщението, че договорната правоспосочност на универсалните международни организации произхожда от общото международно право, упражнява се съгласно компетентността на организацията и зависи от установената международна практика /с. 135/.

Раздел 2 акцентира на обективните основания за недействителност на международните договори на международните организации, както и на пороци на тяхната воля. В тази корелация напълно обосновано е твърдението, че „спорно е дали неправомерните действия на международната организация могат да доведат до отговорността на държава членка и доктрината по-скоро защитава правата на държавите“ /с. 180/.

В Раздел 3. озаглавен „Делегация на договорната компетентност. Международните организации като трети страни в договорните отношения“ се поставя актуалният въпрос: „За да се упражнят дадени договорни правомощия от

международните организации, те трябва да влизат в областта на тяхната компетентност, определена според учредителния им акт или трябва да се подразбират от него …?“ /с. 186/. На основата на международната практика е направен извода, че „има два пътя за делегиране на договорните правомощия от страна на държавите към международните организации – чрез учредителните им договори и чрез нарочен международен договор“ /с. 188/.

Сравнението на договорната правоспособност на международните организации с тази на други корпоративни устроени международни формирования /Раздел 4/, включва международните неправителствени организации /пар. 4.1./, мултинационалните корпорации /пар. 4.2/ и конференции на страните по многостранни международни договори относно околната среда /пар. 4.3/.

Глава Трета е озаглавена „Проблеми пред регулацията на договорната правоспособност на международните организации“ и включва четири раздела. В Раздел 1. е направен исторически преглед на практиката по сключване на международни договори от международните организации, в различните периоди.

Проблемът с кодификацията на правото на договорите на международните организации е разгледан в Раздел 2. В него се включват първите опити за кодификация на договорното право /2.1./, анализ на Хаванската конвенция /10.1.1./, Харвардския проект /10.1.2./, както и кодификацията на правото на договорите след Втората световна война /2.2./ и кодификация на съвременното право на договорите /2.3./. В пар. 2.5. се обръща внимание на изработването на ВКПДМО, което е приносен момент, тъй като са налице редица публикации в чуждестранната литература, но в България не е правено подробно и цялостно изследване по този въпрос.

Раздел 3. „Съвременни проблеми на договорите на международните организации“ разглежда понятието за международен договор, дадено в ВКПДМО и неговите особености. Въпросите, свързани с Soft law и международните договори са изключително актуални и намират място в дисертационния труд /3.1.2., 3.2., 3.2.1., 3.2.2., 3.3. и 3.4./ Предложено е добре формулирано понятие за soft law съглашение /с. 262/ и е направен извод, че международните организации „посредством гъвкави правни споразумения могат да избегнат процедурни затруднения или да заобиколят влиянието на държавите членки върху нормотворческата им компетентност …“/с. 265/.

Раздел 4. е озаглавен „Rule of law и договорната правоспособност на международните организации“. Той поставя актуалния въпрос за „усилията на

международната общност да трансформира ООН в по-ефективна, ефикасна, приобщаваща, прозрачна, отговорна и последователна институция“ /с. 294/. В тази връзка е разгледана концепцията за върховенство на правото, заложена в УООН. Относно международното върховенство на правото е посочено, че е „по-скоро политически идеал, отколкото солиден и устойчив нормативен институт“ /с. 298-299/. В подкрепа на което са изброени критериите, при които ще има международно върховенство на правото подобно на вътрешното право.

Заключението обобщава направените в хода на изследването изводи. Основното заключение е, че кодификацията на правото на договорите на международните организации бива подценена, и не успява да оправдае очакванията за установяване на единни универсални правила. Наред с това изрично е посочено и, че ВКПДМО се оказва неприемлива за повечето държави и това води до липсата на универсален позитивноправен акт, регламентиращ договорната правоспособност на международните организации /с. 314/.

III. Оценка на научните и практически резултати и приноси на дисертационания труд.

Основният принос на дисертационния труд е в избора на темата, което позволява в труда да се разгърнат широк кръг проблеми, всеки един от които сам по себе си е дисертабилен.

Текстът е равномерно разпределен в отделните глави и раздели, изписани в съдържанието.

Научен интерес представлява подхода на автор и изборът на терминология. Г. Бакьов демонстрира отлични теоретични познания, които позволяват формулиране на актуални проблеми и въпроси, както и анализ на приложимите международни актове и съдебна практика.

Дисертационният труд съдържа критични бележки към ВКПДМО, които са ясно посочени и аргументирани.

Принос на дисертационния труд е направената диференциация на понятията „правосубектност“ и „субект на правото“, както и формулировките за правосубектност на редица международни организации, съобразно техните учредителни актове.

Направено е разграничение на понятията „правоспособност“, „компетентност“ и „функции“ на международните организации и връзката между тях.

Разгледаният въпрос за използването на гъвкавото право и правото на международните договори е приносен и особено актуален.

Похвално е изписването на формулираните изводи след изложението по всяка глава.

Достойнството на дисертационания труд са множеството обосновани изводи:

-Правният статут на международните организации се определя на две равнища – международноправно и вътрешнодържавно.

-Правоспособността на международната организация е ограничена от обхвата на нейните компетенции.

-Компетентността се делегира чрез учредителния акт на организацията или чрез нарочен международен договор.

-Източникът на договорната правоспособност е спорен, но доминиращата парадигма е, че тя произтича от международния обичай.

-Институтът на правомерността на договорното нормотворчество на международните организации се крепи на международното обичайно право.

-ВКПДМО представлява спорен международноправен акт.

-Договорната правоспособност на универсалните международни организации има своето място в налагането на политики върху националните държави за поддържане на принципа на върховенството на правото.

IV. Критични бележки и препоръки

Основната ми критична бележка е свързана с това заглавията на включените параграфи и под параграфи в отделните раздели, фигуриращи в текста на изследването да бъдат изписани и в съдържанието на дисертационния труд за по-голяма яснота.

V. Заключение

Изложените преценки за научните приноси на разглежданото дисертационно изследване могат да послужат като основа на научната подготовка и качества на докторанта.

Дисертационният труд отговаря на изискванията на чл. 6, ал. 3 от Закона за развитие на академичния състав на Република България, на чл. 27 от Правилника за неговото оприлагане, както и съответния Правилник на Института за държавата и правото.

В заключение, имайки налице всички необходими основания давам положителна оценка и предлагам на Георги Тихомиров Бакьов да бъде присъдена образователна и научна степен Доктор по научна специалност „Международно право и международни отношения“ по професионално направление „Право“ 3.6.

Пловдив, 17.05.2022 г. Доц. д-р Гергана Гозанска

OPINION

by Assoc. Prof. Dr. Gergana Kostadinova Gozanska

Faculty of Law of

Paisii Hilendarski University of Plovdiv

member of the scientific jury according to Order № RD 09-44 / 27.04.2022 of the Director of the Institute for the State and the Law at the Bulgarian Academy of Sciences for appointment of a scientific jury for defense of a dissertation for the educational and scientific degree "Doctor" in the scientific specialty "International Law and International Relations" in the field of higher education 3. Social, economic and legal sciences, professional field 3.6. Law

by

Georgi Tihomirov Bakyov

on the topic "Treaty-making capacity as an element of the legal personality of universal international organizations"

I. Brief biographical data

Georgi Tihomirov Bakyov has a master's degree in Law from the New Bulgarian University. From 2019 until now he has been Executive Director of the Institute of International Law - Sofia. He was enrolled as a doctoral student at the Institute for The State and the Law since January 2019 and was dismissed with the right to defend on March 8, 2022.

II. General description of the presented dissertation

A dissertation of 350 pages is presented, including a list of used abbreviations and a bibliography. The dissertation is structured in an introduction, three chapters, a conclusion and a bibliography. The scientific apparatus comprises 693 footnotes. The bibliographic reference of the used and cited literature contains a total of 93 titles /44 monographs and 49 articles and studies/ in Cyrillic and 264 titles /142 monographs and 122 articles and studies/ in Latin, 106 normative and international acts, as well as 33 sources of case law .

The dissertation focuses on the existing international legal approaches to the legal personality and the relationship of the institutes of treaty-making capacity and legal personality of universal international organizations.

In the introduction, the doctoral student clearly defines the subject of the research. The object, goals and methods of the research are outlined. The main thesis subject to approbation is: "international organizations are a secondary subject of public

international law, but their treaty-making capacity derives from general international law and not explicitly by the will of the Member States, put positively in the constituent acts of international organizations" /p. 16/.

Chapter One, entitled "Issues of Legal Personality of International Organizations", is structured in four sections. It logically begins with Section 1 on the "International Statute of International Organizations". "Legal personality of international organizations" /Section 2/, "Legal capacity and competence of international organizations" /Section 3/ and "Delegation of competence to international organizations" /Section 4/ were reviewed.

There have been studied the origin of the concept of "international organization", its conceptualization and the main characteristics of the international personality, its internal and external dimension. Extremely successful, after presenting the objective criteria that a formation should meet in order to be considered an international organization, the author points out exceptions, namely examples of organizations that lack a treaty basis for their creation /p. 31-32/. The functions, goals and tasks of international organizations are listed in detail. Precise analysis is made of the concept of legal personality of international organizations according to international and domestic law, as well as its features.

The accomplished differentiation of the concepts "legal personality" and "subject of law" /p. 51-54/, allows to clearly indicate the peculiarities of the international legal personality of international organizations and to analyze the relevant case law. In addition, the positive formulations for legal personality of a number of international organizations are studied, according to their founding acts, which is an indisputable contribution of the author. This in-depth analysis leads to the reasonable conclusion that "independent will is an element of the binding nature of the legal personality of the international organization, regardless of its legal source" /p. 81/.

Section 3 discusses in detail the concept of "legal capacity" according to the general doctrine of law and the traditional international law theory and offers a definition of legal capacity /p. 87-88/. A successful delineation of the concepts of "legal capacity", "competence" and "functions" of international organizations and a theoretical analysis of the competencies of international organizations has been made. /p. 92/.

Section 4 traces the delegation according to political theory and the theory of international law, as well as the State's relationship with the international organization.

In par. 4.3. the delegation is included through a constituent act and the delegation through a purposive international treaty, with examples of each.

Chapter Two is entitled "Treaty-making capacity of international organizations. Theoretical and practical problems". The treaty-making capacity of international organizations, as an independent legal institute, the validity of the agreements of international organizations, as well as their participation as a third party in treaty relations are considered and a comparison of the treaty-making capacity of other corporate international entities is made.

Section 1 focuses on the practical and theoretical significance of treaty-making capacity, as an element of the legal personality of international organizations - for the Law of international organizations and for the Law of international treaties. The theory of the objective personality of international organizations, the subjective and functionalist theory are successively reviewed. I share the conclusion that "the Convention leaves open the question of treaty-making capacity - whether it is inherent or derivative" /p. 125/, as well as the conclusion that the treaty-making capacity of the universal international organizations originates from the general international law, and is exercised according to the competence of the organization, and depends on the established international practice /p. 135/.

Section 2 emphasizes on the objective grounds for invalidity of international treaties of international organizations, as well as the defects in their will. In this correlation, the statement that "it is debatable whether the wrongful acts of an international organization can lead to the responsibility of a member state and the doctrine rather protects the rights of states" is fully justified. /p. 180/.

In Section 3. entitled "Delegation of treaty-making competence. International organizations as third parties in treaty relations" raises the current question: „In order to exercise certain treaty-making powers by international organizations, they must fall within their area of competence determined by their constitutive act or must be implied by it…?" /p. 18/. Based on international practice, it is concluded that "there are two ways to delegate treaty-making powers by states to international organizations - through their founding treaties and through a specific international treaty" /p. 188/.

The comparison of the treaty-making capacity of international organizations with that of other corporate international formations /Section 4/ includes international non-governmental organizations /par. 4.1./, multinational corporations /par. 4.2/ and conferences of the parties to multilateral international treaties on the environment /par. 4.3/.

Chapter Three is entitled “Problems with the regulation of the treaty-making capacity of international organizations” and includes four sections. Section 1 provides a historical overview of the practice of concluding international agreements by international organizations in different periods.

The problem of codification of the Law of treaties of international organizations is discussed in Section 2. It includes the first codification attempts for the Law of treaties /2.1./, analysis of the Havana Convention /10.1. 1./, the Harvard Project /10.1.2./, as well as the codification of the Law of treaties after the Second World War /2. 2./ and codification of the contemporary Law of treaties /2.3./. In par. 2.5. attention is paid to the elaboration of the 1986 Vienna Convention on the Law of Treaties of International Organizations, which is a contributive moment, as there are a number of publications in foreign literature, but in Bulgaria no detailed and comprehensive study has been conducted on this issue.

Section 3. “Contemporary Problems of the Treaties of International Organizations” deals with the concept of an international treaty given in the 1986 Vienna Convention on the Law of Treaties and its peculiarities. The issues related to Soft law and international agreements are extremely relevant and find a place in the dissertation /3.1.2., 3.2., 3.2.1., 3.2.2 , 3.3 and 3.4./ A well-formulated concept of soft law agreement is proposed /p. 262/ and it is concluded that international organizations “through soft legal agreements can avoid procedural difficulties or circumvent the influence of Member States on their rule- making competence…” /p. 265/.

Section 4 is entitled “Rule of law and treaty-making capacity of international organizations”. It raises the topical issue of “the efforts of the international community to transform the UN into a more effective, efficient, inclusive, transparent, accountable and consistent institution” /p.294/. In this regard, the concept of the Rule of Law enshrined in the UN Charter is considered . Regarding the international Rule of Law, it is stated that it is “a political ideal rather than a solid and sustainable normative institute” /pp. 298-299/. In support of which are listed the criteria under which there will be an international Rule of Law similar to domestic law.

The conclusion summarizes the judgements made in the course of the study. The main conclusion is that the codification of the Law of treaties of international organizations is underestimated, and fails to meet the expectations for the establishment of uniform universal rules. In addition, it is explicitly stated that the 1986 Vienna Convention on the Law of Treaties is unacceptable for most countries and this leads to the lack of a universal positive legal act regulating the treaty-making capacity of international organizations /p. 314/.

III . Evaluation of scientific and practical results and contributions of the dissertation.

The main contribution of the dissertation is in the choice of the topic, which allows the work to open a wide range of problems, each of which is in itself dissertable.

The text is evenly distributed in the individual chapters and sections, written in the table of contents.

Of scientific interest is the author's approach and the choice of terminology. G. Bakyov demonstrates excellent theoretical knowledge, which allows the formulation of current problems and issues, as well as analysis of applicable international acts and case law.

The dissertation work contains critical notes to the 1986 Vienna Convention on the Law of Treaties, which are clearly stated and argued.

The contribution of the dissertation is the differentiation of the concepts of “legal personality” and “subject of law”, as well as the formulations for legal personality of a number of international organizations, according to their founding acts.

A distinction is made between the concepts of “legal capacity”, “competence” and “functions” of international organizations and the relationship between them.

The issue of the use of Soft law and the Law of international treaties is contributive and particularly relevant.

The writing of the formulated conclusions after the exposition in each chapter is commendable.

Dignity of the dissertation are the many reasonable conclusions:

-The legal status of international organizations is determined at two levels – international plane and domestic plane.

-The legal capacity of an international organization is limited by the scope of its competencies.

-The competence is delegated through the constituent act of the organization or through a specific international agreement.

-The source of legal capacity is controversial, but the dominant paradigm is that it stems from international custom.

-The institute of legality of treaty rulemaking of international organizations is based on customary international law.

- The 1986 Vienna Convention on the Law of Treaties of International Organizations is a controversial international legal act.

-The treaty-making capacity of universal international organizations has its place in the imposition of policies on nation states to maintain the principle of the Rule of Law.

IV . Critical remarks and recommendations

My main critical remark is related to the fact that the titles of the included paragraphs and sub-paragraphs in the separate sections appearing in the text of the research should be written in the content of the dissertation for greater clarity.

V. Conclusion

The presented assessments of the scientific contributions of the considered dissertation research can serve as a basis for the scientific preparation and qualities of the doctoral student.

The dissertation meets the requirements of Art. 6, para. 3 of the Act for the development of the academic staff of the Republic of Bulgaria, of art. 27 of the Regulations for its implementation, as well as the respective Regulations of the Institute for the State and the LAw.

In conclusion, having all the necessary grounds, I give a positive assessment and propose that Georgi Tihomirov Bakyov be awarded the educational and scientific degree of Doctor in the scientific specialty “International Law and International Relations” in the professional field “Law” 3.6.

Plovdiv, May 17, 2022. Assoc. Prof. Dr. Gergana Gozanska